

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

केन्द्रीय कार्यालय, काठमाडौं, नेपाल

पद : अधिकृत, श्रेणी : अधिकृत, तह : ६ को

आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

१. यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

चरण	परीक्षाको प्रकार	विषय	पूर्णाङ्क	समय
पहिलो चरण	लिखित परीक्षा	बैंकिङ्ग प्रणाली, लेखा, व्यवस्थापन र ग्रामीण अर्थतन्त्र	१००	३ घण्टा
दोस्रो चरण	अन्तरवार्ता		२५	
जम्मा			१२५	

- लिखित परीक्षाको भाषाको माध्यम नेपाली वा अंग्रेजी वा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- पहिलो चरणको लिखित परीक्षामा सफल भएका उम्मेदवारहरूले मात्र दोस्रो चरणको परीक्षा (अन्तरवार्ता) मा भाग लिन पाउनेछन् ।
- प्रश्न निर्माण गर्दा एउटै प्रश्नमा दुई वा दुई भन्दा बढी भाग वा एउटै प्रश्न अन्तर्गत दुई वा दुई भन्दा बढी टिप्पणीहरू सोध्न सकिने छ र प्रत्येकमा अङ्क तोक्नु पर्नेछ ।
- प्रश्न निर्माण गर्दा पाठ्यक्रममा समावेश भएका अङ्कभार अनुसार सबै एकाईलाई समेट्नु पर्नेछ ।
- प्रश्नको प्रकार तथा अङ्क विभाजन तल प्रस्तुत गरिएको चार्टमा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

खण्ड	प्रश्नको प्रकार	प्रश्न तथा अङ्कभार
क	बोध, विश्लेषणात्मक तथा संश्लेषणात्मक प्रश्न	८ प्रश्न x १० अङ्क = ८० अङ्क
ख	मामिला अध्ययन (Case Study) तथा समस्या समाधान प्रश्न	१ प्रश्न x २० अङ्क = २० अङ्क

- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, नीति तथा निर्देशनहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- यो पाठ्यक्रम मिति २०८१/७/११ देखि लागु हुनेछ । यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लिखित पद र समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

विषय : बैंकिङ्ग प्रणाली, लेखा, व्यवस्थापन र ग्रामीण अर्थतन्त्र

पूर्णाङ्क : १००

समय : ३ घण्टा

उत्तीर्णाङ्क : ४०

एकाई १. नेपालको बैंकिङ्ग तथा वित्तीय प्रणाली (Banking and Financial System of Nepal) अङ्कभार-१५

- १.१ वित्तीय प्रणाली : अवधारणा र विकासक्रम
- १.२ नेपाल राष्ट्र बैंकको कार्यहरू
- १.३ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको प्रकार, कार्यहरू, अवसर र चुनौतीहरू
- १.४ विमा : अवधारणा, महत्व, अवस्था, अवसर र चुनौतीहरू
- १.५ ग्राहक संरक्षण सिद्धान्तहरू र यसको लघुवित्तमा उपयोग
- १.६ वित्तीय संस्थाको आत्मनिर्भरता तथा दिगोपना र सोमा प्रभाव पार्ने तत्वहरू
- १.७ वित्तीय निति, मौद्रिक निति

एकाई २. व्यवस्थापन (Management)**अङ्कभार-१५**

- २.१ अवधारणा (Concept)
- २.२ कार्यहरू- योजना, संगठन, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन (Planning, Organization, Executing, Monitoring, Evaluating)
- २.३ उत्प्रेरणा (Motivation)
- २.४ गुनासो व्यवस्थापन (Grievance Managements)
- २.५ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Management Information System)
- २.६ कर्मचारी सम्बन्ध (Employee Relation)
- २.७ ग्राहक व्यवस्थापन (Customer Relationship Management)
- २.८ साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाको कर्जाको जोखिम विश्लेषण तथा स्तरीकरण सम्बन्धी व्यवस्था

एकाई ३. साना किसान विकास कार्यक्रम (Small Farmer Development Program)**अङ्कभार-२०**

- ३.१ साना किसान विकास कार्यक्रमको उत्पत्ति, विकास, नवप्रवर्तन (Innovation), सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा विद्यमान अवस्था
- ३.२ साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. स्थापना, व्यवस्थापन, गतिविधि, उपलब्धी र चुनौतिहरू
- ३.३ साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था स्थापना, व्यवस्थापन, गतिविधि, उपलब्धी, चुनौतिहरू र यसका सबल तथा दुर्बल पक्षहरू
- ३.४ साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाको आन्तरिक निति, नियम, विनियम तथा कार्यविधिहरू
- ३.५ साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाबाट संचालन भएका विभिन्न परियोजना तथा कार्यक्रमहरू

एकाई ४. लघुवित्त तथा सहकारी (Microfinance and Cooperatives)**अङ्कभार-१५**

- ४.१ लघुवित्तको अर्थ, महत्व, सिद्धान्त तथा विभिन्न मोडलहरू
- ४.२ लघुकर्जा तथा वचतको अर्थ, प्रकार तथा वृद्धि गर्ने उपायहरू
- ४.३ लघु विमाको अर्थ, प्रकार, महत्व, समस्या, चुनौतीहरू
- ४.४ लघुवित्त क्षेत्रमा देखिएका समस्या र सुधारका उपायहरू, थोक कर्जा प्रदायक संस्थाको समस्या तथा चुनौतीहरू
- ४.५ सहकारी क्षेत्रमा देखिएका समस्या र सुधारका उपायहरू

एकाई ५. सूचना प्रविधि (Information Technology)**अङ्कभार-५**

- ५.१ Word, Excel, Powerpoint, Antivirus, Photoshop, Network Operating System
- ५.२ डिजिटल जोखिम तथा सोको सुरक्षा व्यवस्था

एकाई ६. बजेट तथा योजना तर्जुमा, वित्तीय विश्लेषण तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली (Financial Analysis and Internal Control System)**अङ्कभार-१५**

- ६.१ लेखा, आन्तरिक जाँच, आन्तरिक नियन्त्रण र आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षण (Account, Internal check, Internal Control and Internal & External Audit)
- ६.२ वित्तीय अनुपातहरू तथा त्यसको विश्लेषण (Financial Ratios and its Analysis)
- ६.३ वित्तीय विवरणहरू (वासलात, नाफा नोक्सान तथा नगद प्रवाह) को तयारी र तिनिहरू बिचको सम्बन्ध

एकाई ७. ऐन, नियम तथा निर्देशनहरू (Act, Rules and Directives)**अङ्कभार-१५**

- ७.१ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३
- ७.२ कम्पनी ऐन, २०६३
- ७.३ सहकारी ऐन, २०७४ तथा सहकारी नियमावली, २०७५
- ७.४ सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४
- ७.५ नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूका लागि जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन

******* समाप्त *******